

**«Балаларды музыкаға тәрбиелеу әдістемесі» пәні бойынша
Педагогтердің білімін бағалауға арналған
тест спецификациясы**

- 1. Мақсаты:** Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтерді аттестаттау барысында педагогтердің білімін бағалауға арналған тест тапсырмаларын әзірлеу.
- 2. Міндеті:** Педагогтердің біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.
- 3. Мазмұны:** «02150400 – Хорды дирижерлау» мамандығы 4S02150401 - Хормейстер, оқытушы біліктілігіне арналған «Балаларды музыкаға тәрбиелеу әдістемесі» пәні бойынша педагогтерді аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
01	Қазақстандағы музыкалық тәрбие беру тарихы	01	Қазақстанда музыкалық тәрбиенің қалыптасуы
		02	Қазақстанның танымал хор дирижерлары
		03	Музыкалық тәрбие беруде қазақ композиторларының, музыкант-оқытушыларының қосқан үлесі
		04	Қазақстанның кәсіби хор ұжымдары және хор мәдениетінің дамуы
02	Жақын және Алыс шетелдердегі музыкалық тәрбие беру тарихы	05	Музыкалық тәрбие берудегі әртүрлі оқыту әдістерінің авторлары
		06	Атақты К.Орф, З.Кодай, Б.Тричков, Э, Жак -Далькроза музыкант-оқытушыларының музыкалық жүйесі
03	Музыкалық дамудың психофизиологиялық ерекшеліктері.	07	Білім алушылардың жас ерекшеліктері. Жалпы сипаттама
		08	Кіші мектеп жасы, жасөспірімдер жасы. Мутация белгілері
04	Музыкалық тәрбие беру мазмұнының негізгі элементтері	09	Мектептегі музыка тәрбиесі мен оқыту әдістері
		10	Қызмет түрлеріндегі музыкалық дағдылары мен білім Музыкалық тәрбие берудің мақсаттары мен міндеттері
05	Балалар хор ұжымымен жұмыс істеудің әдістері	11	Әншілік мәдениетті тәрбиелеудің мақсаттары. Хор шығармаларын үйрету әдістері
		12	Көпдауыстылықпен жұмыс. Хордағы құрылым. Сүйемелдеусіз ән айту
		13	Балалар дауыс аппаратының қойылымы Балалар дауысының сапалы үндестігі
06	Орта білім берудің жаңартылған мазмұны жағдайындағы заманауи мектеп	14	Б. Блум таксономиясы бойынша білім алушылардың қызмет бағыттары. Блум бойынша білім алудың 6 деңгейі. Критериалды бағалау
07	Музыка мұғалімінің музыкалық-педагогикалық қызметі	15	Музыка мұғалімнің қызметі
		16	Музыка мұғалімінің басымдық кәсіби қасиеттері
Мәнмәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б).			

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы.

«Балаларға музыкалық тәрбие беру әдістемесі» курсы музыкалық колледждерінің хорда дирижерлау бөлімдеріндегі оқу жоспарының маңызды мамандықтарының бірі болып табылады. Онда арнайы және музыкалық-теориялық курстарының білімдері қорытындыланады. Жүйеленген музыкалық-теориялық және әдістемелік білімдер мектептегі тәжірибелік жұмыс үшін қажет. Кәсіби деңгейдегі мәселелерді шешу:

- тарихи музыкалық, оқытушылық және дирижерлық хор дайындығына сүйену арқылы;

- балалармен, жасөспірімдермен жұмыс істеу әдістемесі мен формасы, ұйымдастыруы, мазмұны туралы білім арқылы;

- болашақ балалар хорының жетекшілерінің, мектеп, гимназия, лицей музыка мұғалімдерінің қажетті дағдылары мен қабілеттерін тәрбиелеу арқылы қол жеткізіледі.

«Балаларға музыкалық тәрбие беру әдістемесі» пәні бойынша тест құрылымы мен тапсырмасының мазмұны ғылыми және теориялық негіздерді қамтиды. Оқытушылардың білімін келесі тақырыптық жоспар бойынша бағалау:

Қазақстандағы музыкалық тәрбие беру тарихы – оқытушы-новаторлардың, оқытушы-музыкант-зерттеушілердің, және де Қазақстан өнерінің көрнекті тұлғаларының музыкалық тәрбие беруді қалыптастыру мен дамыту туралы білімдерін қоса алғанда тарихи сипаттамадағы мәселелер қаралады.

Жақын және Алыс шетелдердегі музыкалық тәрбие беру тарихы – Золтан Кодай, Карл Орф, Борис Тричков, Э. Жак-Далькроз композиторлары авторы болып табылатын музыкалық тәрбие беру жүйесінің мәселелері. Ресей оқытушы-зерттеушілерінің музыкалық тәрбие беруді оқытудың әртүрлі әдістері.

Музыкалық дамудың психофизиологиялық ерекшеліктері – бастауыш мектеп оқушыларының психофизиологиялық ерекшеліктерін білу, оқу жүйесін дұрыс құру мүмкіндігі, арнайы жас ерекшелігіне сай қажетті музыкалық оқу репертуарын дұрыс таңдау. Дауыс аппаратының ерекшелігі (қысқа әрі жұқа дауыс қатпарлары, аз сыйымдылықтағы өкпе). Жоғарғы баста дыбысталады, жеңіл сипатталады, «күміс» тембрі (әсіресе ұлдарда), бірақ тембрлік қанықтылық жоқ.

Музыкалық тәрбие беру мазмұнының негізгі элементтері – музыка сабағында (музыка тыңдалуы, орындаушылық, шығармашылық, музыкалық-теориялық) музыкалық белсенділіктің түрлері туралы білім. Оқу мен дамудың музыкалық әдістері. Музыкалық сабақ тәжірибесінде заманауи әдістерді иелену. Музыка сабағының типтерінің анықтамасы, сабақтың тақырыбына, мақсатына, музыкалық оқыту әдістеріне сай оның құрылымы; сабақта жұмыстың заманауи формаларын қолдану.

Балалар хор ұжымымен жұмыс істеудің әдістері – Хорда ән айту – музыкалық өнердің ең қолжетімді және массалық формаларының бірі. Музыкалық және эстетикалық құрылғысы ретінде білім алушылардың эмоцияналдық және моральдық құрылымына әсер етуі. Хор сабақтарының әрекеттерінің көпфункционалдығы: ән айту, ырғақтық, би қимылдары, бейнелі эмоционалдық, ақыл-ой жұмысы. Дауыс қоюдың жүйесі, көпдауысты ән айтудың жүйесі және вокалдық-хор шығармасымен жұмыс.

Орта білім берудің жаңартылған мазмұны жағдайындағы заманауи мектеп – Жаңартылған білім беру мазмұнының мақсаты – баланың жеке басын өмірдің мәні ретінде тәрбиелеу. Білім берудің жаңартылған мазмұнының бағдарламасы бойынша білім беру әдістерінің ерекшеліктері – оқыту мақсаттарын таңдау және Б.Блум таксономиясы бойынша білім алушылардың қызмет бағыттары.

Музыка мұғалімінің музыкалық-педагогикалық қызметі – тиімділікті қамтамасыз ететін жеке қасиеттердің болуы. Музыка мұғалімінің басымдық кәсіби қасиеттері. Музыкалық шеберлік, кәсіби ойлау, шығармашылық, шеберлік, кәсіби ұстаным. Музыка мұғалімнің қызметі.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: Тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмасын орындау уақыты: Бір тапсырманы орындау ұзақтығы орташа – 1-1,5 минут.

8. Бағалау: Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Төрт жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға 0 балл алады.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Казахская музыкальная литература 1920-1980 Джумакова У., Кетегенова Н. – А. Гылым, 1995
2. Методика музыкального образования / Сост. Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В. – М.: Музыка, 2006.
3. Теория музыкального образования / Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В. – М.: Академия, 2004.
4. Хоровой класс. Стулова Г.П. (Теория и практика вокальной работы в детском хоре). -М. Просвещение, 1988.
5. Кафедра хорового дирижирования 1944-1989 гг. Кутунов Б., Лебедев И., Погодин С. – А, 1989.
6. Хоровое пение в Казахстане Г. Арикайнен, Алма-Ата, 1965.
7. Джумабеков Ж.И. «КНК имени Курмангазы кафедра Хорового дирижирование». – А., 2004.
8. История развития музыкального образования и воспитания в Казахстане – Астана 2011.
9. Методика методика музыкального воспитания в Казахстане Л. Айдарбекова – А. 1997.
10. Музыкальное образование в Казахстане Гизатов Б. – Алма-Ата, 1975.
11. Про трех китов и многое другое Д. Кабалевский – М. Просвещение, 1981.
12. Система музыкального воспитания учебно- методические материалы в 2х частях – Могилев МГУ им. А. Кулешова 2017. ч. 1.
13. Методика музыкального воспитания Дмитриева Л., Черноиваненко Н. – М. Просвещение, 1989.
14. Как рассказать детям о музыке Кабалевский Д. – М. Просвещение, 1978.
15. Музыкальное воспитание в странах социализма Островская А. – Л., 1975.
16. Музыкальное воспитание в Венгрии Баренбойм Л. – М., 1983.
17. Традиционная казахская песенная культура Ахметова М. – А., 1984.
18. Методика музыкального воспитания Апраксина О. – М. Просвещение, 1983.
19. Хороведение Самарин В. – М. Академия, 2000.
20. Хоровой словарь Романовский Н. – Л. Музыка, 1980.
21. Программа по музыке для общеобразовательных школ (1-3 кл) Кабалевский Д. – М. Просвещение, 1981.
22. Хоровое исполнительство Теория. Методика. Практика. – Живов М.В. – М. Владос, 2003.
23. Речевой хор Ивановский Ю. для учителей общеобразовательных школ – Санкт-Петербург Композитор, 2005.
24. Дирижерлік мектептің баспалдағы Мамбетназарова А. учебно-методического пособие – Караганда, 2021.
25. История развития музыкального образования и воспитания в Казахстане Сметова А., Мукашева А. – Астана, 2017.
26. Методология систем критериального оценивания учебных достижений учащихся Можаяева О., Шилибекова А., Зиеденова Д. учебно-методическое пособие – Астана, АОО Назарбаевские интеллектуальные школы, 2017.
27. Учебные цели согласно таксономии Блума. Сборник задач и упражнений – Астана, 2015.
28. Хоровой класс и практическая работа с хором Осеннева М., Самарин В. – М. Академия, 2003.